

तुर्येपरीक्षितापृष्टं सृष्ट्यादिहरिचेष्टितम् ॥ शुकेन ब्रह्मतत्पुत्रसंवादेनोपवर्ण्यते ॥ १ ॥ राज्ञः प्रश्नं कथयितुं तस्य प्राक्तनीं स्थितिमाह चतुर्भिः वैयासकेः
शुकस्य इति एवं भूतम् आत्मनस्तत्त्वस्य निश्चयो यस्मात् तद्वचः उपाधार्य आकलय्य सतीं कृष्ण एव सेव्यो नान्य इत्येवं भूताम् ॥ १ ॥ आत्मा देहः
पशवोगजादयः ॥ २ ॥ इममेवार्थं हरिलीलालक्षणम् ॥ ३ ॥ संस्थां मृत्युम् त्रैवर्गिकं धर्मार्थकाम प्रधानम् संन्यस्य त्यक्त्वा आत्मभावं परप्रेम्णा भ
गवदात्मत्वं गतः प्राप्तः स नृप प्रच्छ ॥ ४ ॥ मह्यं मम तमोऽज्ञानं विशीर्यते नश्यति तव कथयतः सतः अतः समीचीनम् ॥ ५ ॥ पुनश्च वेदितुमिच्छामि

सूत उवाच वैयासके रिति वचस्तत्त्वनिश्चयमात्मनः ॥ उपधार्य मतिं कृष्णे औत्तरेयः सतीं व्यधात् ॥ १ ॥ आत्म
जाया सुतागारपशुद्रविणबंधुषु ॥ राज्ये चाविकले नित्यं विरूढां मम तां जहौ ॥ २ ॥ पप्रच्छ चे ममेवार्थं यन्मां पृच्छ
य सत्तमाः ॥ कृष्णानुभावश्रवणेश्रद्धानो महामनाः ॥ ३ ॥ संस्थां विज्ञाय संन्यस्य कर्म त्रैवर्गिकं च यत् ॥ वा
सुदेवे भगवति आत्मभावं दृढं गतः ॥ ४ ॥ राजोवाच समीचीनं वचो ब्रह्मन् सर्वज्ञस्य तवानघ ॥ तमो विशीर्यते
मह्यं हरेः कथयतः कथाम् ॥ ५ ॥ भूय एव विवित्सामि भगवानात्ममायया ॥ यथेदं सृजते विश्वं दुर्विभाव्यमधी
श्वरैः ॥ ६ ॥ यथा गोपायति विश्वं यथा संयच्छते पुनः ॥ यां यां शक्तिमुपाश्रित्य पुरुशक्तिः परः पुमान् ॥ आत्मानं
क्रीडय क्रीडन्करोति विकरोति च ॥ ७ ॥ नूनं भगवतो ब्रह्मन् हरेरद्भुतकर्मणः ॥ दुर्विभाव्यमिवाभातिकवि
भिश्चापि चेष्टितम् ॥ ८ ॥ यथा गुणांस्तु प्रकृतेर्युगपत्क्रमशोऽपि वा ॥ विभर्ति भूरिशस्त्वेकः कुर्वन्कर्मणि जन्म
भिः ॥ ९ ॥ विचिकित्सितमेतन्मे ब्रवीतु भगवान्यथा ॥ शाब्दे ब्रह्मणि निष्णातः परस्मिन् श्वभवान्खलु ॥ १० ॥
सूत उवाच इत्युपामंत्रितो राज्ञा गुणानु कथने हरेः ॥ हृषीकेशमनुस्मृत्य प्रतिवक्तुं प्रचक्रमे ॥ ११ ॥

इदं दुर्विभाव्यमवितर्क्य विश्वं यथा सृजति ॥ ६ ॥ गोपायति पालयति संयच्छते संहरते पुरुशक्तिः बहुशक्तिमान् क्रीडन् यथा करोति आत्मानं ब्रह्मा
दिरूपिणं क्रीडयन् विकरोति विविधं करोति ॥ ७ ॥ ८ ॥ एकः पुरुषरूपेण युगपत् जन्मभिः ब्रह्माद्यवतारैः क्रमशो वा यथा प्रकृतेर्गुणान् गृह्णाति ॥ ९ ॥
विचिकित्सितं संदिग्धम् शाब्दे ब्रह्मणि विचारेण निष्णातः परस्मिन् अनुभवेन ॥ १० ॥ उपामंत्रितः प्रार्थितः प्रचक्रमे देवतागुरुनमस्कारादिरूपमुपक्रमं
कृतवानित्यर्थः ॥ ११ ॥